

Öyküleriyle Yansıtılmayan Aile Üyeleri Testi (ÖYAT)

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Öyküleriyle Yansıtılmayan Aile Üyeleri Testi (ÖYAT)*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=28638>

Özet

Öykülerle Yansıtılmamış Aile İlişkileri Testi (ÖYA?T), **çocuklar?n** gözünden algılanan **aile içi örüntüleri** ve ilişkileri de?erlendirmek amacıyla geli?tirilmis bir **projektif testtir**. Bu araç, Evirgen (2010) tarafından bir yüksek lisans tezi kapsamında geli?tirilmis tir. Test, katılımcıların yarım bırakılmamış aile senaryolarına verdikleri öyküsel anlatımlar aracılığıyla, onların bilinçdışı veya örtük **aile ilişkileri** temsillerini ortaya ç?karmayı hedefler. ÖYA?T, 8 alt boyuttan ve toplam 11 maddeden oluşmaktadır ve özellikle aile içerisindeki çatışma çözümü, duygusal ifade ve etkileşim kalıplarını incelemek için tasarlanmıştır. Testin temel amacı, çocukların aile hayatlarına dair olumlu ve olumsuz algılarını niteliksel olarak analiz etmektir.

Anahtar Kelimeler

ÖYA?T, **projektif test**, **aile ilişkileri**, çocuk algısı, aile örüntüleri, **narratif de?erlendirme**, **Nilay Evirgen**.

Yazarlar

Nilay EV?RGEN

Amaç

Öykülerle Yansıtılmamış Aile İlişkileri Testi (ÖYA?T), temel olarak **çocuklar?n** aile üyeleri arasındaki etkileşimlere ve aile içinde yaşanan olaylara dair geli?tirdikleri algılar ve bu algıların altında yatan **ilişkisel örüntülerini** incelemek amacıyla oluşturulmuştur. Bu araç, standart bir derecelendirme yerine, katılımcının sunduğu hikâyenin içeriğini ve sonucunu analiz ederek, aile içi dinamiklerin yansıtılmasını sağlar.

Özellikle **çocuklar?n** aile içi çatışma, sevgi, destek ve sığınma gibi konularda geli?tirdiği **temsilleri** belirlemek, testin birincil hedeflerindedir. Bu sayede, klinik veya araştırmacıların çocukların aile deneyimlerini derinlemesine anlamak mümkün hale gelir.

Yapısal Kuram

ÖYA?T, **projektif metodolojiye** dayanmaktadır; yani katılımcının belirsiz veya eksik bırakılmamış bir uyarıcıya (bu durumda hikâye başlangıçları) kendi iç dünyasındaki duygu, düşünce ve deneyimleri yansıtmasını bekler. Test, çocukların zihnindeki **aile içi ilişkisel temalar**ı ölçmeyi amaçlar.

Ölçek, toplam 11 maddeden ve bu maddelerin de?erlendirilmesine olanak tanıyan **8 alt boyuttan**

oluşturmaktadır. Bu alt boyutlar, muhtemelen ebeveyn-çocuk etkileşimleri, kardeş ilişkileri, çatışma yönetimi ve duygusal destek gibi kritik aile fonksiyonların temsil etmektedir. Verilen hikâye başlangıçlar, çocuklar belirli bir **aile dinamiği** (örneğin, itaat/isyan, üzüntü/destek) hakkında bir sonuç üretmeye zorlayarak, algıladıkları örüntüleri yansıtımların sağlar.

Geçerlik

Öykülerle Yansıtılmamış Aile İlişkileri Testi'nin geliştirilmesine dair kaynakta, yapı geçerliliği veya kriter geçerliliği gibi standart **geçerlik** analizlerine dair spesifik kantitatif bulgular sunulmamıştır. Ölçeğin geliştirilmesi bir **yüksek lisans tezi** kapsamında gerçekleştirildiğinden, geçerlik çalışmaları muhtemelen tezin metodoloji bölümünde detaylıca yer almaktadır, ancak özet bilgi kapsamında bu veriler paylaşılmamıştır. Bu durum, ölçeğin geçerliliğinin daha kapsamlı bir akademik inceleme gerektirdiğini göstermektedir. Tezin tamamına erişim, geçerlik çalışmalarına dair detaylı bilgi sağlayabilir.

Güvenirlilik

ÖYA?T'in güvenilirliği, projektif testlerin doğasına uygun olarak, özellikle **değerlendiriciler arası tutarlılık** üzerine odaklanarak incelenmiştir. Testin güvenilirlik çalışması, öyküsel anlatımların dörtte birine (%25) ait veriler, iki bağımsız değerlendirici (yargıç) tarafından analiz edilmiştir. Bu analizde, çocukların hikâyelerinde yansıtımlar olumlu ve olumsuz **aile içi ilişkiler** temsillerinin sınıflanmasına bakılmıştır.

Yapılan inceleme sonucunda, yargıçlar arası güvenilirliğin ölçütü olan **Cronbach Alpha katsayısı** değerleri son derece yüksek bulunmuştur. Katsayı, 0.78 ile 0.96 ($n = 95$, $p < 0.001$) aralığında değişmektedir. Bu yüksek değerler, iki bağımsız değerlendiricinin çocukların öykülerini sınıflandırma konusunda yüksek düzeyde tutarlılık gösterdiğini ve ölçeğin puanlama sisteminin **objektifliğe** yakın bir güvenilirliğe sahip olduğunu kanıtlamaktadır.

Faktör Analizi

Sunulan kaynak içerikte, Öykülerle Yansıtılmamış Aile İlişkileri Testi'nin (ÖYA?T) geliştirilmesi sürecinde uygulanan herhangi bir keşfedici ya da doğrulayıcı **faktör analizi** sonuçlarına dair doğrudan bir bilgi bulunmamaktadır. Ancak, ölçeğin **8 alt boyuttan** oluşmasının belirtilmesi, geliştirme aşamasında bu boyutlar destekleyen bir yapısal analiz veya tematik sınıflandırma yapıldığını ima etmektedir.

Projektif araçlarda faktör analizleri, genellikle tematik kategorilerin veya puanlama temaları yapısal bütünlüğünü doğrulamak için kullanılır. ÖYA?T'in 8 alt boyutu, muhtemelen çocukların algıladığı sekiz farklı **aile içi** veya **ilişkiler teması** etrafında kümelenmiştir, ancak bu boyutların istatistiksel olarak birbirinden ayrılmadığına dair detaylı bilgi tezin

tamam?nda yer almaktadır.

Ölçme Aracı

Test Türü:

Geliştirme (Developmental) ve Projektif Test (Öykü Tamamlama Tekniği)

Format:

Yazılı veya sözel olarak uygulanan **narratif tamamlama** formatı. Katılımcıya verilen senaryo başlangıçta bazı hikâyeyi bitirmesi beklenir.

Mevcut Dil:

Türkçe

Popülasyon Grubu:

Çocuklar

Yaş Grubu:

Kaynakta spesifik yaş aralığı belirtilmemiştir, ancak genel olarak okul çağı çocukları hedeflenmektedir.

Popülasyon Detayları:

Güvenirlilik çalışmasında n=95 örneklem büyüklüğü kullanılmıtır, ancak bu örneklemin demografik detayları (yaş, cinsiyet, sosyo-ekonomik düzey) özet bilgide yer almamaktadır.

Test Metodolojisi:

Test, 11 adet aile içi etkileşim senaryosunun başlangıçları içerir. Katılımcıdan her bir senaryonun "Sonra ne oldu?" sorusuna cevap vererek hikâyeyi tamamlaması istenir. Yanıtlar, belirlenen 8 alt boyut ve olumlu/olumsuz ilişki temsili sınıflaması üzerinden niteliksel olarak değerlendirilir. Derecelendirme sistemi hakkında detaylı bilgi verilmemiştir, ancak yüksek **yargıçlar arasında güvenirlilik**, net bir puanlama kılavuzunun varlığını düşündürmektedir.

Anahtar Kelimeler

Çocuk psikolojisi, aile dinamikleri, **yargıçlar arasında güvenirlilik**, tematik analiz, **Cronbach Alpha**, yüksek lisans araştırması, **Ankara Üniversitesi**.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlayıcı:

Bilgi mevcut değildir.

Kurum E-posta Adresleri:

nilayyy@gmail.com

Yazınma Adresi:

Ölçeğin geliştirildiği kurum: Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü (2010 yılı itibarıyla).

Şinler, Ücret ve Test Yılı

ÖYA?T, Nilay Evirgen tarafından 2010 yılında **yüksek lisans tezi** kapsamında geliştirilmiştir. Testin kullanımı için ticari bir ücret talep edilip edilmediği veya kullanım izni prosedürleri hakkında kaynakta bilgi bulunmamaktadır. Ancak akademik araştırmalar için genellikle tez sahibinden veya ilgili üniversiteden izin alınması gerekmektedir.

Testin geliştirildiği tezin tam metnine Yükseköğretim Kurulu (YÖK) Ulusal Tez Merkezi üzerinden erişim sağlanabilir. Orijinal PDF dosyası burada mevcuttur: [oykulerle-yansitilmis-aile-iliskileri-testi-oyait-toad.pdf](#)

Kaynaklar

Evirgen, N. (2010). *Aile içi örüntülerin çocukların algıları açısından incelenmesi* (Yüksek lisans tezi). Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

Tez Merkezi Bağlantısı: tez.yok.gov.tr

Öykülerle Yansıtılmı? Aile İlişkileri Testi (ÖYA?T) Maddeleri

ÖNEMLİ: Aşağıdaki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmuştur ve hiçbir şekilde değiştirilmemelidir.

Örnek Maddeler:

Akam olmu? ve bütün aile birlikte televizyon izlemektedirler .

Anne: Aslı saat geç olmu?, artık yatma zamanın geldi. Yoksa sabah okula gitmek için uyanamayacaksn.

Asl? : Ben yatmak istemiyorum, televizyon izlemek istiyorum.

Sonra ne oldu? ?

Annesi karde?ini uyutmaya çal???rken, Aylin org çal?yordu.

Anne: Aylinci?im, biraz daha sonra org çalar m?s?n. Karde?in sestten rahats?z oluyor ve uyuyam?yor.

Sonra ne oldu? ?

Anne o gün i?yerinde bir sorun ya?am??t?r ve morali çok bozuktur.

Baba : Ne oldu , neden bu kadar üzgünsün ?

Anne: Yok bir ?ey... der ancak a?lamaya ba?lar.

Sonra ne oldu? ?

ARABPSYCHOLOGY.COM